

شایلوغانی مه‌ران ... د. ناصح قه‌رده‌خی

تیبینی: ئەمه‌ ده‌ربڕینیکی ئەفساناوی هه‌ستی نووسه‌ره که له سه‌ره‌تای ده‌سه‌لاتی کوردی گه‌رمه‌ی ئاو‌دیوکردندا وه‌ک نامه‌یه‌ک بو‌ هاورپی به‌ریز کاک (سه‌ردار فه‌تاح (م ناردبوو له ده‌ره‌وه. له‌وه ئەچێ ئەه‌وکاته زیاتر له ئیستا گه‌شبین تر بووبم!!

ده‌باره‌ی گه‌له‌ی بێ شووان و شوانی نائینسان، ره‌وه‌گورگی برسیی بێ ویزدان و با‌په‌و باعه‌ی مه‌ری نیوه‌گیان، فۆلکلۆری مه‌ران په‌ر له به‌سه‌ره‌ت و ئەفسانه‌ی په‌رعبه‌رت و جوان. ده‌گێرنه‌وه دێرزهمان له دۆلێکدا که کێوی بلندی دیوارئاسا موچپه‌که‌ی له‌ری له بناری خۆرنه‌دیودا ده‌خولقاند و ئاسمان ئەوه‌ندی بو‌بارینی نه‌فه‌رتی خوا پێویست بێ به‌دی ده‌کرا، ده‌نگ ته‌نیا له‌گویی خاوه‌نیدا ده‌زرنگایه‌وه و گویچکه‌ تریه‌ی پێی میرووله‌ی ئەه‌وه‌په‌ری دنیای ده‌بیست... له دۆلێکی ئەفسانه‌یی ئاوادا ده‌گێرنه‌وه دێرزهمان گه‌له‌گورگیکی چاوسوور په‌لاماری مه‌ران ده‌دن.

ژماره‌یان بێ سنوور
که‌لبه‌ تیز و رق ئەستوور
گورگی له‌خوا بێ خه‌به‌ر
رانه مه‌ر ده‌ده‌نه به‌ر

نه یه‌ک نه دوو نه هه‌زار، هه‌تا ده‌توانن ده‌کوژن، هه‌تا ده‌توانن ده‌خۆن. ئەه‌ی باره‌ی بێ ده‌خوڕ، ئەه‌ی ده‌ستی بێ ده‌برئ، ئەه‌ی قاچی بێ ده‌خوڕ. به‌م جو‌ره سایه‌ی گورگ و لاتێ مه‌ران تاریک ده‌کا و بو‌تی گورگ تیکه‌لی هه‌وا ده‌بێ و که‌س به‌بێ ئیجازه ناتوانێ هه‌ناسه‌ دا.

رانه مه‌ری بێ چاره
زیندانی چوار دیواره
له گویچکه‌ی خۆی نارازی
له چاوی خۆی بێزاره
سه‌د خۆزگه‌یان به‌ لالی
زمان مایه‌ی ئازاره

مه‌ری به‌سته زمان له ژپه‌ر زو‌لمی گورگاندا پشتیان ده‌نه‌وئ و برایه‌تیان ده‌پسێ. ده‌سته‌یه‌ک بریار ده‌دن ببنه‌ گورگ، کۆمه‌لێک بریار ده‌دن بده‌نه‌ کێو، ئەه‌وانی تریش بریار ده‌دن به‌ دووگی خۆیانه‌وه و نه‌ ببنه‌ گورگ و نه‌ دوژمنی گورگ، به‌لکوو هه‌ر مه‌ره‌که‌ی جارێ بن به‌لام سه‌رکز.

رۆژ به‌رۆژ رێ و ره‌وشتی گورگان زیاتر له ناو مه‌راندرا ره‌گ داده‌کوئ و وای لێ دئ هه‌موو که‌س ناتوانێ دووگی مه‌ر له‌ کلکی گورگ جیا بکاته‌وه. ژماره‌ی مه‌رانی گورگ سیفه‌ت روو له‌زیادی و مه‌ری سه‌رکز له‌که‌می ده‌بێ. مه‌رانی کێویش هه‌ر ئەه‌وه‌نده‌یان پێ ده‌کرئ جارێ چاویک له‌ گورگان زیت بکه‌نه‌وه و لاکێکیان له‌ده‌م به‌فرپین.

رۆژان هاتن رۆژان چوون
گورگان سواری مه‌ران بوون
زۆله مه‌ری که‌لبه‌دار
ده‌ستیان خسته‌ بینی شار
ئه‌وی ده‌یه‌وئ نه‌مرئ

www.kurdistan.net.org

0:39 2007-10-17 بە کاتی ناوەندی ئەوروپا

سەرچۆپییان بۆ بگرئ

لەودوو شواری قەسابخانە ی گورگانیشەووە مەپانی کپۆی، دوزمنانی زولم و گورگ، شەوو رۆژاتی تاریک ماندوو یان دەکا. ئەوئەندە چاودەبەنە چاوی گورگ کوپراییان دادئ، ئەوئەندە گوئ بۆ ترپە ی پپیی دوزمن شل دەکەن گوپیان کپ دەبن، ئەوئەندە ددان لە گورگان جپر دەکەنەووە کەلبەیان تیژ دەبن، ئەوئەندە ویزدانی گورگان هەلەتەکینن ویزدانیان لەرزۆک دەبئ.

پپشینیان واتەنی جام کە پڕ بوو لئ ی دەرژئ. پاش سەختی و کوپرەوهریەکی زۆر تەونی زولمی گورگان دەپسئ و خەونی دپیرینە ی مەپان دپتە دی.

گورگ قپانە و گورگ قپان

گورگان هەلاتنە کپوان

بارەو باعە ی ئازادی

مەپانی مەستی شادی

حەوت شەوو رۆژ بئ وەستان

کۆشکی زولمی هەلتەکان

پاش ئەوئە ی مەستی ئازادی بەری دان، لە دیوہخانی پپیری مەپان کۆبوونەووە و ریکەوتن لەسەر ئەوئە ی هەموو برا و یەکسان بن و گەرچی مەپ بە خوری و دووگ و باعەدا دەناسرپتەووە، بەلام نابئ دەولەمەندی لە هیچکام لەوانەدا ببپتە هۆی ئیمتیاز و دەسەلاتی زیاتر بۆ خاوەنەکە ی. بپچارە خافل بوون لەوئە ی زولمی گورگان کردوونی بە سئ برا، دوانی گەرە و یەکیکی بچووک.

مەپ ی گورگ سلفەتی هار

دوینئ شاو ئەمپۆ شالیار

مەپ ی کپویی سەختی دیو

دوینئ رووت و سم تەزیو

ئەمپۆ خاوەن ئەمبارە

شواری بئ پا و پادارە

مەپ ی سەرکزی هەژار

ئەمپۆش وەک دوئ کۆلەوار

ئەمباری گورگان، گورگانی چاوبرسی و بئ ئیمان، پربوو لەنان، لەگۆشتی کاوری جوان، لە ئالفی مەپان. مەرانی تادوینئ ترساو، مەپانی تا دوینئ برسی، مەپانی گورگ لئ نراو، هەر ئەوئەندی لە دیوہخانی پپیر هاتنە دەرەووە قۆرە ی سکیان گوپچکە ی ویزدانیانی کاس کرد و وەک تازە خوئ درابن و بەرو چەم رایی کرابن، ئارامیان لئ هەلەدەگیرئ و بەلەسە دەبن. دەرگای ئەمبار دەشکینن، ئەمبار دەپمینن، ئالف دەرپینن، تیکە ی دەمی یەکتەر دەرپینن.

سەیرانە براگەل سەیرانە

سەیرانی دوای گورگ قپانە

تاراجی میراتی گورگانە

ئەمبار بپین و قپان قپانە

پادار شاییە و بئ پا شیلانە

شاخدار دابەستن، بئ شاخ خورانە

www.kurdistan.net.org

0:39 17-10-2007 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

دهلێن پاش ئه وهی ئاخوپی گورگان فووی لێ ده کرئ و هیچ نامینئ شه ری له سه ر بکه ن، مه ران ئارام ده گرن و ده گرینه وه سه ر سروشتی پاکی خۆیان. به لام ریوایه تیك که گوایه له ده می گورگانه وه بلا بوته وه ده لئ له م کهین و بهینه دا گورگه ل فرسه ت دینن و دووباره که لبه له قوورگی مه ران گیر ده که نه وه.

به هاری 1993